

CIÈNCIA CIUTADANA A LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

Experiència del projecte *Ciència i acció ciutadana* a les biblioteques Fort Pienc de Barcelona, les biblioteques de Granollers i la biblioteca Santa Oliva d'Olesa de Montserrat (2018 – 2019)

EL PROJECTE

Ciència ciutadana en Acció s'ha dut a terme a la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona, en col·laboració amb el grup OpenSystems de la Universitat de Barcelona i els ajuntaments participants.

El projecte es vertebrava en dues propostes:

- **Ciència i acció ciutadana**: co-creació d'experiments a l'espai públic de tres municipis participants: **Barcelona, Granollers i Olesa de Montserrat**.
- Laboratori de projectes de ciència ciutadana: capacitació dels professionals de les biblioteques per dur a terme aquest tipus d'iniciatives

El projecte es desenvolupa dins del marc BiblioLab, un programa de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona que desenvolupa i dona suport a accions que tenen com a finalitat l'accés al coneixement a través de l'experimentació i metodologies innovadores i creatives en un entorn col·laboratiu obert a la ciutadania.

ELS VALORS

Confiança i respecte

Inclusió

Equitat

Transdisciplinarietat

Incertesa

Flexibilitat

Procés horitzontal

Ciència oberta (CC)

**Copropietat dels
resultats**

LA BIBLIOTECA COM A HUB COMUNITARI

Les biblioteques públiques, enteses com a espai de trobada, debat i investigació col·lectiva, **poden ser un hub comunitari que fomenta la ciència ciutadana**, aportant beneficis:

- Creació de coneixement fora dels àmbits disciplinaris
- Relació social i transgeneracional
- Generació de coneixement vàlid per la ciutat, capaç de fomentar canvi
- Professionals interdisciplinaris amb rols actius

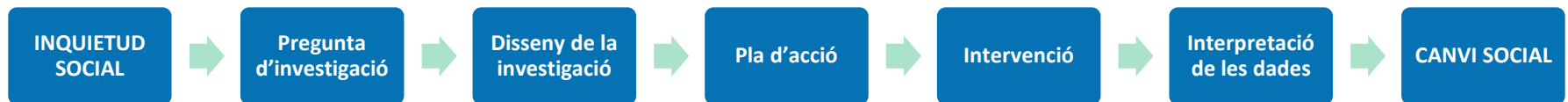
La ciència ciutadana hauria de respondre a les inquietuds dels ciutadans. Els ciutadans són capaços de produir un coneixement científic fiable (Alan Irwin)

EL PROCÉS DE CO-CREACIÓ

CO-CREACIÓ. Co-creació d'una acció a l'espai públic com a resposta a una inquietud social compartida en tres municipis (Barcelona, Granollers, Olesa de Montserrat).

COMUNITAT. El procés de creació es realitza a través d'un grup motor amb diferents actors: facilitadors, organitzadors, ciutadans, col·lectius, administració pública.

FASES

#1 INQUIETUD SOCIAL

Inquietud social detectada: habitatge

Durant la primera fase del procés de co-creació els grups motors van intercanviar propostes relacionades amb una temàtica social. Es va poder identificar necessitats que a nivell de comunitat no estaven definides per la biblioteca. La inquietud social compartida va ser l'habitatge.

LA COMUNITAT:

- Coneix i genera debat
- Identifica inquietuds
- Descobreix necessitats i objectius

#2 PREGUNTA DE RECERCA

Per arribar a realitzar una recerca era necessària una pregunta d'investigació. A través de preguntes i encaixos es fa formular la pregunta d'investigació que permetria orientar la intervenció final:

Quina és la relació entre la presa de decisions individuals, el comportament col·lectiu i el sistema de gestió de l'habitatge?

LA COMUNITAT:

- Consolidació de grup
- Augment de confiança
- Incorporació nous perfils al grup motor

#3 DISSENY DE LA INVESTIGACIÓ

Jocs per l'habitatge

Durant el disseny de la investigació i el pla d'acció es van determinar quins elements serien essencials per portar a terme la intervenció.

La proposta de recerca col·lectiva es va basar en un joc de simulació social anomenat Jocs per l'Habitatge, una investigació a través del joc.

LA COMUNITAT:

- Implicació real
- Capacitat organitzativa

#4 INTERVENCIÓ

Jocs per l'habitatge

Les biblioteques participants van portar a terme la intervenció Jocs per l'habitatge a cada municipi. La comunitat es va implicar participant en el joc i fent l'altaveu de l'acció dins el municipi.

El joc es realitzava a través de tauletes on 6 participants jugaven de forma simultània on es recollien les dades relacionades amb la pregunta de recerca.

3 intervencions
408 persones participants

#5 INTERPRETACIÓ DE LES DADES

El tancament d'un procés de ciència ciutadana pot evolucionar cap a una transformació social en tant que la informació i resultats de les dades són obertes, regint-se amb criteris de transparència sota llicència Creative Commons CC-BY-NC-SA 4.0, i pretén ser un **instrument per facilitar dades sobre habitatge que puguin ser d'utilitat per a tothom i en casos concrets, puguin generar un canvi a partir de propostes o accions derivades.**

Informe final: [Jocs per l'Habitatge - Ciència i Acció Ciutadana](#)

QUÈ HEM APRÈS

El que hem après a nivell d'equip

- Canalització d'un procés participatiu
- Treball en equip
- Pensar com comunicar

El que hem après a nivell de comunitat

- Perfils capaços d'arribar a un punt en comú
- Es crea reciprocitat
- Coneixem feedback i necessitats reals de la comunitat

QUÈ HEM APRÈS

El que la comunitat ha après de nosaltres

- La biblioteca pot ser coneixement
- La biblioteca té més d'un rol, s'adapta
- Els espais físics no limiten
- La biblioteca pot esdevenir un altaveu social

Aquesta ha estat la primera acció de ciència ciutadana desenvolupada a la biblioteca pública a nivell estatal i ha permès portar a terme un projecte de co-creació implicant a diversos actors amb l'objectiu de ser un projecte comunitari capaç de generar coneixement.

MOLTES GRÀCIES!

Sònia Rodríguez + Àgueda Sánchez
(Biblioteca Fort Pienc de Barcelona)

Marta Fontseca + Sofia Möller
(biblioteques de Granollers)

Espe Piñero + Meritxell Solà
(biblioteca Santa Oliva d'Olesa de Montserrat)

